

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: Uredniku „DOMOLJUBA“ Ljubljana Trnovo; naročnina in inserati pa opravištvu v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 16 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 6.

V Ljubljani, 20. marca 1890.

Letnik III.

Še več takih shodov!

Sijajno se je dné 9. marca t. l. izvršil v redutni dvorani prvi shod katoliškega političnega društva v Ljubljani. Prostorna dvorana je bila polna vdeležencev, bilo jih je gotovo nad 400 vrlih slovenskih mož. Med njimi si zapazil deželnega glavarja blag. g. dr. Poklukarja in z njim še sedem gg. deželnih poslancev; več preč. kanonikov, duhovnikov, meščanov, trgovcev, rokodelcev, kmetovalcev iz Ljubljane in okolice. Bila je lepa družba raznovrstnih stanov, ki je pričala, kako da se slovensko ljudstvo zanima za novo katoliško politično društvo. — Pa tudi ni bilo nikomur žal, da je prišel na shod. Le en glas se je slišal k sklepu: Lepo je bilo: Le še več takih shodov! Človek vsaj kaj sliši in spozna, za kaj se gré pri tem ali drugem vprašanju. — Čast se pa mora dati gospodom govornikom, ker so z mikavnimi podučnimi in dovršenimi govori poskrbeli, da je poslušalec le prehitro potekel čas na društvenem shodu.

Predsednik društva, državni in deželni poslanec preč. gospod kanonik Klun, pojasnil je v krepkih, domačih besedah, kako potrebno je novovstanovljeno katoliško politično društvo. Dandanes, ko imajo ljudje po svojih poslancih odločevati svoje zadeve po mestih, po deželah in v državi, treba je, da ljudje tudi poznajo svoje pravice, poznajo može, ki so vredni njih zaupanja, da so tudi sami podučeni, za kaj se gré pri volitvah, da morejo voliti po svojem prepričanju. Zato je treba društva. In kakšnega političnega društva je nam katoliškim Slovencem potreba? Gotovo le katoliškega društva. Za društvo je namreč treba trdne podlage in tako trdno podlago ima novo društvo, ker ima za svojo zvezdo-vodnico geslo: Vse za vero, dom, cesarja. Slovenec je bil vedno zvesto vdan

svoji katoliški veri, zato hoče tudi sedaj delati: vse za vero; on je vsikdar ljubil svojo domovino in kolikor manjša je slovenska domovina, tem iskreneje jo ljubi ter se zanjo bori in deluje: vse za dom; a tudi za cesarja stal je Slovenec vedno trdno in to hoče storiti tudi v prihodnje. Za ta namen bode delovalo katoliško politično društvo vsikdar in vsacega bo imelo za svojega, kdor bo deloval na tem stališču. Kdor pa noče zidati na tej podlagi, podira; kdor na tem temelju ne zbira, raztresa. Stojmo trdno in delujmo za blagor našega ljudstva vsi v slogi, v edinosti, v ljubezni!

O prošnji za versko-narodno ljudsko šolo je izvrstno poročal gospod vódja in deželni poslanec Fr. Povše. Ta govor je med vsemi posebno globoko segal v srca poslušalcev in prepričani smo, da očetje, ki so bili navzoči pri tem govoru, so uverjeni, da jim bo le verska šola, ki bo zidala na podlagi, katero so postavili katoliški starisi, vzgojevala poslušne, delavne in pa verne otroke, kakoršnih si pač vsak oče in mati želita. Iz govora bomo pozneje zbrali posebno važne točke ter jih podali svojem bralcem; za danes le omenimo, da je izvrstno povdarjal gospod govornik, da mi le svojo pravico tirjamo, ako hočemo imeti versko šolo. Kajti prvo pravico do otrok imajo starisi, in starisi morajo odločevati, v kakem duhu da se šolajo njih otroci. Država torej sega v pravice starišev, ako hoče ona določevati šolsko vzgojo. Ako bi kdo rekel: Pri nas je v šoli še vse dobro, odgovorili bi mu: Res je pri nas v šoli boljše, kakor drugod, hvala Bogu, da imamo še mnogo vrlih učiteljev; toda kaj pride, ako z Dunaja potegne drug veter, ako zopet liberalci pridejo do vlade? Takrat bi se tudi pri nas razmere obrnile veliko na slabše. Sploh

pa mi nočemo nobene milosti; mi hočemo pravico, ki nam je potrjena po postavi. Kdor tolik davek plačuje za šole, mora tudi besedo imeti ondi, kjer se določuje, kakšne naj bodo šole. — Gospod govornik je tudi pojasnoval, da mora v ljudski šoli le materin jezik biti učni jezik. Morda kedo poreče: To se ob sebi razume. Seveda se, a vendar politična strast na mnogih krajih dela drugače, ker že otroke v prvem ali drugem razredu uči v tujem jeziku; seveda otroci nič ne razumejo in se tudi nič ne nauče. — Zato bodo Slovenci toliko časa dvigali svoj glas, da dobé versko-narodno ljudsko šolo; za tako šolo je tudi društvo poslalo prošnjo na Dunaj. — Gospod vrednik in deželni poslanec Ignacij Žitnik nam je v navdušenem govoru kazal, kako je z ozirom na socialno-politične razmere v Avstriji in v naši slovenski domovini potrebno katoliško politično društvo, ki hoče delovati za verski, narodni in gospodarski prospeh in napredek našega ljudstva. — Gospod Anton Klein, deželni poslanec in mestni odbornik, je v temeljitem poročilu podprl prošnjo za slavno obrtno novelo, važno posebno za rokodelce, o tem bo obširneje brati med gospodarskimi in obrtnijskimi stvarmi v prihodnjem listu. S tem je društvo pokazalo, da se hoče truditi za koristi vseh, posebno pa revnejših in zatiranih, katerim bi brezverski liberalci radi se zrak kratili, ako bi jim bilo mogoče.

Gosp. Anton Belec, društvenik iz Št. Vida pri Ljubljani naznanil željo, da bi društvo kmalu na-

pravilo enak shod v Št. Vidu, kjer imajo v rokodelskem domu zato primeren prostor; tudi sicer bodo vrli Št. Vidci vse storili, da se bo shod vršil prav sijajno. Društveni predsednik odgovori, da odbor vzame z veseljem to željo na znanje ter da ji bo prej ko mogoče tudi vstregel. — Mil. prost dr. Anton Jarc se zahvali predsedniku in odboru društva, da je vravnal tako zanimiv in podučljiv shod ter zeli društvu tudi v prihodnje prav obilno blagoslova božjega v prid drage nam slovenske domovine.

Gospod predsednik nato sklene prvi shod ter zeli, da bi se še prav mnogo novih udov oglasilo društvu; kajti kolikor več bo udov, toliko več bo imelo tudi vspehov delovanje društva. — S to željo sklepa tudi »Domoljub« svoje poročilo o prvem shodu; vzlasti povabi vse svoje naročnike v deželi Kranjski, naj sami pristopijo k društvu in se druge povabijo. Premožni plačajo za društvo en goldinar na leto, in sicer zato, ker ima društvo mnogo stroškov za svoje delovanje; manj premožni pa dobé brezplačno »Domoljuba«, ako posljejo društvu goldinar, torej za društvo plačajo le 20 kr. Sploh ima odbor pravico vsakemu znižati letnino, kakor za pravo spozna. Društvu je na tem, da se krog njega zbere cvet slovenskih rojakov, ki bodo trdno stali in delali za vero in domovino, da bomo tudi mi in naši potomci to, kar so bili naši očetje: Bogu in cesarju verno vdani Slovenci! Zato pa tudi »Domoljub« pravi: Le se več, le se veliko takih shodov!

Listek.

Rožni venec.

Bilo je leta 1604. V Pariz potovala je plemenitaška rodbina Marilak. Bila je na svojih posestvih zunaj na deželi, zdaj pa se je vračala v glavno mesto francosko. Železnice takrat ni bilo, zato so bila taka potovanja vedno težavna. Trajala so po več dni, ceste so bile slabe in čulo se je večkrat o nesrečah.

Tudi za Marilakove preseljevanje v Pariz ni bilo prijetno, tem manj, ker je bila na potu razun dveh bratov tudi mlada in še nežna gospodičina Alojzija Marilak, katera hujšega napora ni bila navajena. — Vže so blizu Pariza. Cesta jih vodi skozi senčnat gozd. Tir je bil od deževja razdejan in vožnja nevarna. Zato vsi stopijo z vozov; naveličali so se vednega preobračanja sem in tje.

Nakrat obstopi popotnike cela truma ciganov. Znana je ciganska nadležnost. Stare in mlade ma-

tere, z otroci na hrbtu, molijo roke in prosijo darov. Mladi cigančki pa so tem urnejši in nikakor ne puste tujcev dalje. Alojziji smilijo se ti zamenarjeni otroci. Seže v žep in da bližnjemu fantiču nekaj denarja. »Hvala lepa — hvala lepa — Bog plati!« zahvaljeval se je urno deček in uljudno se poklonivši poljubi gospodičini roko. Gosposko dekle odšlo je dalje. Ni se brigalo za fantiča.

Srečno dospó v Pariz. Vsi so veseli, da je konec potovanja. Trudni so. Vsak misli, le na posteljo, da se nekoliko opoči. Alojzika je sama v svoji sobi. Zeli si miru; onemogla je. Leže... pa zaspati ne more. Po navadi molila je vsak večer, predno je šla spat, rožnivenec. Nocoj ga ni. »Bog mi ne bode zameril, preveč sem trudna,« dejala je sama pri sebi. Pa čudno! Zaspanec nikakor noče priti. Različne misli ji rojijo po glavi; bolj ko jih odbiva, bolj ji nagajajo.

Zato zopet vstane in se obleče. Vse je tiho. Črna noč je zunaj, v sobici pa brli luč. In deklica vzame molek, poklekne, sklene roki... in začne moliti na polglasno rožnivenec. — Pa kaj je

Kaj je novega po svetu?

Najvažnejši dogodek v *Avstriji* je izjava škofov v gosposki zbornici za versko šolo; to pričajo posebno nasprotniki verske šole, zakaj vse kar leze in gre z brezverskimi liberalci, vpije in kriči, kakor da pride precej sodnji dan, ako bi dobili versko šolo. In vendar, kar so škofje storili, morali so storiti kot katoliški škofje, kar so dolžni svoji službi. Žal, da moramo dostaviti, da se z judovskimi in drugimi brezverskimi listi, ki so mnogi vsikdar zakleti sovražniki Slovencev, brati tudi »Slov. Narod«, ki ne najde nobenega dobrega zrna na izjavi škofov in celo zlobno prevrača njih besede. Hvala Bogu, da ima slovensko ljudstvo o tem popolno druge misli, kakor »Slov. Narod«; ta list pa je zopet pri tej priliki pokazal svoje brezversko kopito, ki ga je nekaj časa prav varno skrival. — Na *Ogerskem* je odstopil ministerski predsednik Tisza; toda sprememba bo le osebna, zakaj tudi grof Szapary bo vodil vlado v istem brezverskem in Slovanom sovražnem duhu, kakor njegov prednik Tisza. — Na *Dunaju* snujejo Rafaelovo društvo, ki bo v pomoč izseljencem iz avstrijske države; ne pa da bi jih vabilo iz države, ampak le varovalo sleparjev, ako jim ni nikakor ostati doma. — Na *Nemškem* so volitve končane; največ poslancev imajo katoliki, namreč 108 od 397; reči moramo, da tako delavni in edini katolici niso nikjer, kakor na Nemškem. V Berlinu

zborujejo poslanci mnogih evropskih držav, kako zboljšati delavcu revno stanje; cesar Viljem je vnet in delaven za tako zboljšanje na krščanski podlagi, a staremu Bismarku to ni všeč in zato časniki pišejo, da hoče odstopiti. — *Italijani* bodo postavili spomenik uporniku Maciniju, ki je l. 1850 silil nato, da se razruši in uniči Avstrija in da se v ta namen podpihuje sovraštvo med različnimi narodi. Tudi minister Krispi je govoril v zbornici za tak spomenik. To je lep prijatelj in zaveznik Avstrije. Sploh pa republikanci na Laškem vedno prevzetneje stopajo na dan in kralju, kakor tudi prijateljem njegovim se odpirajo oči, da bi za kralja kmalu zmanjkalo tal, ako se bo število upornikov tako množilo, kakor zadnja leta. — Iz *Ruskega* se zopet sliši o spletkah in zarotah sovražnikov carjevih, ki se tam imenujejo »nihilisti«, zato ker hočejo uničiti ves sedanji red. Car je dobil pismo, v katerem se zahteva od njega, da izda tako ustavo, po kateri bodo tudi podložni imeli besedo pri vladanju. Car bo spoznal, da mu kruto preganjanje katoličanov ne donša posebnega blagoslova. — Na *Francoskem* bodo dobili zopet nove ministre; kakor vreme, menjajo ondi vlade; to gotovo ne more biti v korist Francoski, zakaj hiša, ki mnogokratno menja gospodarja, navadno ni posebno v dobrem stanu.

to? ... Ali ni nekaj zašumelo? — Poslušaj, poslušaj ... pa zopet je vse tiho. Strah jo spreleti, nakrat so ji pred očmi vse tiste pripovedke, katere je kedaj slišala o zakletih gradovih ali o roparjih, ki so po noči napadali grajsčine. — Zopet vleče na uho. Zdi se ji, kakor bi nekaj dihlo v sobi. Obrne se. Glej, dvoje oči se zablistajo izpod postelje! Pok! — Človek je spodaj! Skriti se je hotel urno, pa z glavo se je udaril ob stranice.

Kaj storiti prestrašeni deklici? Sama je ... noč je; na pomoč klicati ne more, v strahu pozabi, sovražnik je blizu. Kakor bi jo Bog razsvetlil, začne na glas moliti, pa ne moliti, da bi jo Gospod otel iz te nevarnosti, marveč, da bi se usmilil tistih, ki njega žalijo in njim dodelil milost pravega kesanja in spreobrnjenja. »Hudobnež!« pravi nato, »pridi vèn iz tega kota! Le pridi vèn! Ti si meni hotel hudo storiti, jaz ti pa hočem to hudo z dobrim povrniti.« — Kako se deklica začudi, ko izpod postelje prileze — ciganček, katerega je videla še danes popoldne in mu je še nekaj vbogajme dala. — »Zakaj si prišel tu sem?« — »Gospodar moj

naročil mi je, naj se skrijem v gradu; zvečer, kedar bi vi zaspali, bi šel in odprl vrata, da bi lahko naši možje prodrli v grad.« Deček pripovedoval je odkritosrčno. Poznalo se mu je, da ni do cela spriden. Imel je dobro srce, pa bil je — cigan. Deklica ga mirno opominja, ali se ne boji Boga, ker naklada hudobijo nad hudobijo. Ta ljubeznjivost ga gane. Ves potrj stoji deček pred njo. Kesa se. Tu sname nekaj z vrata. »Gospodičina!« pravi, tu imate ta medaljonček. V njem vidite žensko podobo, spodaj pod njo je zapisano »Neža«. Če bi še kedaj prišli v tako nevarnost, kar izgovorite to ime in nič hudega se Vam ne bode zgodilo. To podobo vzel mi je gospodar, precej, ko me je dobil; bal se je, da bi me izdala; meni je bila nad vse draga, bila mi je edin spomin, da sem imel tudi jaz mater, ki me je iskreno ljubila. Hrepenel sem vedno, da bi podobo zopet dobil od gospodarja, a ni mi bilo mogoče; mislil sem že, da jo je razdrobil. Ko pa danes zopet skrivaj brskam po vozičku med gospodarjevimi rečmi, najdem medaljon, ga skrijem ter mislim, kako bi ga varno shranil.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko: V Št. Petru pri Novem Mestu so morali vsled ošpic ali dobre zapreti ljudsko šolo. — Umrl je 3. t. m. na Robu pri Velikih Laščah učitelj g. F. Vigele. N. v m. p.! — V Št. Ožboltu blagi župnik gosp. Ivan Nemanjič za srčno napako. — V Košani je 9. marca predaval tajnik kmetijske družbe v Ljubljani gospod Gustav Pirc o strupeni rosi ter pojasnjeval, kako treba to bolezen pri trti zabraniti s škropljenjem z modro galico. — Na Jesenicah se je v šoli igrala deklica M. Pretnar z dinamitno kapico, ki se je unela in deklici odtrgala na levi roki tri prste, na desni pa in po obrazu jo zelo ranila. — V Št. Vidu nad Ljubljano je umrl nadučitelj gosp. J. Kermavner. N. v m. p.! — V Čemšeniku je nagloma umrl ondotni župnik g. Jak. Tomelj; po opravljeni sv. maši podá se obhajati neko bolnico, a mrtvoud ga zadene; zgrudi se, ponesó ga domu, kjer dejan v sv. olje in po prejemu papeževga blagoslova ugasne ob 12. uri. Bil je pokojni domačin in še le par mesecev kakor župnik pri nas. — Dné 7. t. m. je kočar J. Podlipnik v Št. Jurju pri Kranju obrezoval hrastje ter tako nesrečno padel z drevesa, da je drugi dan umrl. — V začetku tega meseca so po noči v pisarno Vipavske davkarije vlomili tatovi ter odnesli denarja in blaga za blizo 400 gld. — V Ustji na Vipavskem je 9. t. m. pogorela hiša s hlevom. Sosedje so omejili požar, ker je bilo vreme mirno.

Šmartno ob Savi, 12. marca. V nedeljo popoldan 9. t. m. okoli četrte ure zaslišimo nenadoma plat zvona in v malo trenutkih vpepelil je požar dve hiši z gospodarskimi poslopji vred v sosedni vasi Obrije. Dasiravno je bilo naenkrat veliko ljudij na kraju požara, vendar ni bilo mogoče reči rešiti. Ker že dolgo ni bilo dežja, suhi so vsi vodnjaki v bližini; dovaževali so vodo iz Save v sodih, a brez brizgalnice se pri silnej vročini ni moglo blizo. Zgorelo je skoraj vse poljsko orodje in klaja za živino. Eden posestnikov bil je zavarovan za 850 gld., a drugi samo za 200 gld. Čuje se pa, da je baje obrok plačevanja zamudil. — Kdaj neki začeli se bodejo naši kmetje brigati kaj za gasilna društva, zadnji požar naj bil bi jim v zgled. V bližnji občini Stožice si nekateri možje prav mnogo prizadevajo, da bi si osnovali gasilno društvo. Gospod Anton Wilfan obljubil je v ta namen celi petdesetak, po njegovem zgledu obljubili so tudi župan in ostali odborniki, razun dveh, po 15, 10 in 5 gld. Upati je skoraj, da si ustanové toliko potrebno gasilno društvo. Ako se tó zgodi, poročal bodem o priliki.

Dobrna. Med največe dobrotnike šolske mladézi ovokrajne spada gospa pl. Heider. Nobeno zimo ne pozabi na stradajoče učence. Začetkom tekočega šolskega leta je več otrok oblekla, a pred adventom je veleč. gospodu dekanu kot načelniku

V tem mi gospodar naroči, naj hitim z njim za Vami; spremi me v Vaš grad ter mi ukaže, naj se skrijem pod posteljo ter po noči ob gotovem času drugim odprem vrata. Tako smo oropali že mnogo hiš. Tudi tukaj sem hotel tako storiti in da niste Vi ostali in molili nocoj, ne vem, kaj bi bilo sedaj z Vami in Vašimi. Vaša molitev je vzbudila tudi v meni že davno pozabljene spomine, kako so tudi mene mati jemali v naročje in molili z menoj po otročje. Ne bojte se, nič hudega Vam ne storim; kaznujte me, spoznam, da sem kazni vreden, še bolj pa milovanja.*

Alojzija ga začudena posluša. V roki drži medaljonček; bil je zlat. Ne vé ali bi verjela ciganu njegovo povest, ali ne. Zato skliče domače, kateri prestrašeni prihité, dečka zgrabijo in ko jim Alojzija pojasni dogodek, dečka odpeljejo. Možaki pa so zavarovali palačo in poslali po stražnike, da bi šli lovit tatinskih gostov.

Drugo jutro se je govorilo po vsem Parizu: pri Marilakovih so hoteli tatje vlomiti. Celo kraljica je zvedela o tem in poslala je svojega svetovalca

Anton-a Le Gras, da popraša, je-li res kaj resnice na tej govorici. Marilakovi pripovedovali so mu sami vse, kakor se je zgodilo. Ko sliši o zlatem medaljončku, prosi, da ga mu pokažejo. Anton Le Gras ga pogleda in — obledi. Podoba na njem bila je podoba njegove matere. Imel je Anton petletnega bratca Gabrielčka. Temu je mati ovesila krog vrata medaljonček z njenim imenom in z njeno podobo. Necega dné igral se je deček na lesenem mostiču. Voda je bila vsled deževja jako narasla in sicer krotki valovi so se isti dan jezovito zaganjali v slabotne mostnice. Gabriel obešal se je zvedavo čez ograjo in gledal, kako se peni voda v zlebu. Les je bil trohljiv. Nakrat most zaječi, hruši in, pok, lesovje se podere, deček je zginil v valovih. Ni ga bilo več. Mislili so, da je utonil.

Pokličejo cigana. Fantič pripoveduje, da se spominja, da je padel v vodo. Ali bradat mož ga je rešil in nesel saboj in ga prinesel k ciganom. In pri njih naučil se je beračiti in — krasti. Anton Le Gras spozna, da je našel svojega izgubljenega brata — Gabriela.

krajnošolskega sveta izročila 12 gld. z namenom, naj bi ubožni učenci dobivali ob poldne kruha in toplo juho, jednaki znesek je obljubila in pozneje dala še trikrat. Kuhanje hrane je blage volje po izredno nizke ceni prevzela in živeža se za nekoliko šolarjev na lastni račun prilagala gospa Orozlova. Uboge učence zdatno podpirajo tudi vzlasti gg. dekan Gajšek, za tem Brauner in drugi. Darežljivim mladino ljubom plačnik bode Bog.

Štajarsko. V Slovenjibistrici umrl je vč. gospod Druškovič, dosluženi dekan, star 83 let. Že 1848 opravljal je dekanovinske posle. Izmed duhovnikov, ki so omenjenega leta bili župniki, živi danes v službi samo še vč. g. Globočnik, bisernomašnik in župnik pri sv. Juriji v Savinski dolini. — Učitelji so postali gg. J. Weixel pri Devici Mariji v Puščavi, Fr. Zagoričnik v Orešji pri Brezicah, Bl. Tominec v Črešnjevcu pri Slovenjibistrici, Ernestina Razlag v Ljutomeru. — Deželnošolski svet spoznal je za potrebno, da se šola jedno-razrednica v Skaljah pri Velenji razširi. — Od Ogerske meje se nam z dne 8. marcija naznanja, da je na Murskem polji cena »zrnju« ali žitu malo poskočila. Sedaj rž plačujejo 100 kil po 7 gld., pšenico pa blizu 8 gld., v Radgoni tudi dražje. Med kmeti se nahaja še mnogo lepega blaga in čaka na kupca. Saj na Spodnjem Štajarju ravno Murski poljanci sejejo največ žita. In naš poročevalec pravi, da ima on za prodaj pšenice še čez 40 m. centov, rži 20 stotov ali centov. Podobno velja o drugih gospodarjih. Zatoraj: kdor potrebuješ žita, ne kupuj ga pri židovih na Ogerskem, ker ga naj-

Gabriel Le Gras bil je poznej zvest tovariš sv. Vincenciju Pavlanskemu; povsod je šel temu svetniku na roko, da mu je bilo mogoče skazovati toliko dobrot svojemu bližnjemu. Alojzija Marilak pa je postala njegova — nevesta. Kako čudna so pota božja! Nekdaj tam v gozdu: reven ciganski deček in plemenita gospodičina — nazadnje zaročena pred altarjem! Pa ista pobožna deklica, ki je o poznem večeru tako verno molila rožnivenec in ravno s to molitvijo rešila sebe in vso hišo velike nesreče, bila je ravno tako pobožna žena in bogaboječa vdova. Po smrti svojega moža je vdova Le Gras izdajala svoje premoženje revežem in bolnikom. Bila je ustanoviteljica znanega reda usmiljenih sester, ki še zdaj z isto ljubeznijo strežejo ljudem na telesu bolnim, s kakoršno ljubeznijo je gospodičina Alojzija Marilak vsprejela in postregla na duši izgubljenemu dečku ciganu.

deš v lastni domovini dovolj; podpiraj nekoliko tudi iz domoljubja svoje rojake, domače poljedelce. — Velika Pirešica oskrbljuje dve šoli popolnoma, namreč na Gornji Ponikvi in v Galiciji, potem deloma one v Celji, v Rožni dolini, pri sv. Iliji, v Petrovčji. Minolo leto je občina imela potroškov za 7155 gld. 47 kr., od tega se je 5343 gld. 45 kr. porabilo za šolske potrebe in 412 gld. za vbožce. Največ je zahtevalo tik šole postavljeno poslopje za stanovanje dvema učiteljema. Občinskih doklad so pobirali po 35 odstotkov. Oni dan je občinski odbor v svoji seji podpisal ter v državni zbor na Dunaj odposlal prošnjo, naj bi otroci šolo obiskovali samo šest let; razven tega so pridni možje poprosili tudi za šolo versko in slovensko. — Kmetijska družba štajarska je obdarovala vrle služabnike, ki že dolgo časa služijo pri jednej in istej hiši. Premije dobili so: 20 gld. dekla Barbara Drobež, služi 52 let pri Goropevšku na Črni vrhu; po 15 gld.: Jozefa Kokol, 49 let pri Vajngrlu na Pesnici; viničar Miha Obman, 47 let pri Purgaju v Lajtersbergu zvonaj Maribora; viničar Marko Brglez pri Sv. Petru ob Dravi, v službi pri župniku 46 let; po 10 gld.: hlapec Jože Maurar, 44 let pri Lindlu v Hotinjevsi blizu Maribora; Andrej Obenaus, 42 let pri Delagu v Mariboru; viničar Sebastijan Fant, 42 let pri grofici Egger v Radiselju; viničar Matjaš Tomašič v Admontskih goricah 42 let; viničar Jozef in Marija Zemljič, 41 let pri Štajarju v Ljutomeru; viničar Franc Jerič, 40 let pri baronu Twiklu na Krčevini poleg Maribora. — V Orešji pri Slivnici na Dravskem polji je 6. marcija zvečer ob 1/9 uri zvečer nastal ogenj. Petletni fantek je zakuril v starej peči, na istej bila je obleka, ta se je užgala, in vsled tega je požar vpepelil 20 hiš. Škodo cenijo do jedno sto tisoč goldinarjev. — Pri Pušniku na Paki blizu Šoštanja zadušili so se trije otroci.

Koroško. Kakor smo že poročali, hočejo tudi koroški Slovenci ustanoviti katoliško politično in gospodarsko društvo. Dne 5. marca so imeli v ta namen osnovalni shod, katerega se je vdeležilo blizu sto mož iz vseh slovenskih pokrajin na Koroškem. Predsednik zborovanju je bil č. g. Gregor Einspieler. Ta shod zopet spričuje, da vsi napor nasprotnikov, ki merijo na to, da se zatre na večne čase slovenščina in gospoduje le nemščina in z njo pogubni liberalizem na Koroškem, popolnoma so prazni in jalovi, zakaj tudi koroški slovenski kmet se zaveda svojih pravic. Ob tej priliki so nabrali 39 gld. za bandero sv. Cirila in Metoda v Kotmari vasi. — Nemci so se že začeli pripravljati za volitve, zato je potreba, da se tudi Slovenci zberajo in vredé. — V Prevaljah je imela 17. febr. Ciril-Metodova podružnica svoj občni zbor. Po zboru

so se tudi posvetovali, kako vstanoviti podjunsko hranilnico v Šmihelu. — Za občino Črno so imeli volitve, pri katerih so Slovenci propadli. Tukaj ima namreč grof Thurn veliko posestvo, zato imajo njegovi gozdarji veliko oblast, ter kakor mogočni paša hočejo gospodovati med nami; tem je pomá-

gala Planinska družba, toda vse to bi nas ne bilo podrlo, ko bi jim ne bil pomagal gospod C., ki se po svoji službi pač ne bi smel ogrevati pri volitvah za take ljudi, ki nikoli v cerkev ne gredó. Zalostno je, če ob času nevarnosti pastir zapusti svojo čedo.

Cerkev in šola.

Verska šola in škofje.

Avstrijski škofje so se v šolskem odseku gosposke zbornice jasno, krepko in veljavno oglasili za versko šolo, ter vladi izročili to le izjavo:

• V prvi seji šolske komisije gosposke zbornice dne 28. februarja t. l. rekli so podpisani člani šolske komisije, da hočejo poskusiti od vlade same za potrebno spoznano premembo zakonov z dne 14. maja 1869 in 2. maja 1883 tako uravnati, da se ustreže opravičenim zahtevam katoliške cerkve. To vravnava si usojajo podpisani člani šolske komisije ob enem kot zastopniki vseh škofov v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel v naslednjem natančneje pojasniti.

Po določbah gori omenjenih zakonov (§ 20.) stariši ali njih namestniki svojih otrok ali varovancev ne smejo pustiti brez pouka, ki je za javne ljudske šole zapovedan.

Večina starišev, oziroma njih namestnikov je torej postavno prisiljena (§ 23.), svoje otroke ali varovance v javne ljudske šole pošiljati. Javna ljudska šola je torej prisilna šola, in stariši ali njih namestniki se morejo s prisilnimi sredstvi siliti (§ 24.), naj skrbé za to, da njih za šolo godni otroci redno v šolo hodijo.

Podpisani sedaj nečejo pretresati, ali je prisiljeno šolstvo sploh opravičeno ali ne, vendar pa mislijo, da je prisiljeno šolstvo, kakoršno imamo pri nas, le v tem slučaju dopuščeno in znosno, če se z njim katoličanom ne krati najsvetejša, po ustavnem zakonu (člen 14.) zagotovljena pravica popolne verske svobode in svobode vesti. To se pa brez dvoma godi, če postavnim zastopnikom katoliških za šolo godnih otrok ni mogoče dati jim po javnih ljudskih šolah tako vzgojo in tak pouk, kakoršen se edino vjema z načeli njih vere in kakorsnega tirja njih vest, ki jim torej naklada dolžnost, zopet in zopet povzdigniti svoj glas za katoliško vravnava ljudske šole. Zavest, da z drugimi vred pošteno nosijo šolska in javna bremena in z njimi vred zvesto spolnujejo vse držav-

ljanske dolžnosti, mora njih zahtevam dati še večjo veljavo.

Pa še v veliko višji meri so škofje zavezani, da za izročeno jim čredo Kristusovo tako vravnava javnih kot prisilnih šol zahtevajo, da se otroci ne bodo versko-nravno vzgojevali po nauku premenljivih šolskih mnenj, ampak po nepremenljivih načelih sv. vere, in da ne bodo izurjeni samo v znanostih in ročnostih, ki so potrebne za to življenje, ampak da postanejo zmožni, doseči tudi svoj večni namen; to je podlaga za odgojo v resnici poštenih ljudi in članov državnega in cerkvenega občestva.

Ta dolžnost podpisanim velevala, da za katoliške otroke zahtevajo katoliške javne ljudske šole, kar hočejo v naslednjih točkah natančneje določevati:

1. Javne ljudske šole naj se tako vravnajo, da bode katoliškim otrokom redoma mogoče jih obiskavati, ne da bi bili namešani z otroci drugih veroizpovedanj.

2. Na katoliških javnih ljudskih šolah morajo biti vsi učitelji katoličani, morajo se izobraziti na katoliških učiteljskih pripravnicah in si morajo pridobiti tudi zmožnost učiti katoliški krščanski nauk.

3. Pri nameščenju učiteljev na katoliških javnih šolah je organom katoliške cerkve dovoliti toliko vpliva, kolikor ga je treba, da se zagotovijo o primernem delovanju prosilca, ki se naj namesti.

4. Krščanski nauk naj se v teh šolah po sodelovanju učitelja razširi, drugi pouk pa, kakor tudi učni načrti in pripomočki naj se tako vravnajo, da se v njih ne le nič za katoliške otroke spodtakljivega ne nahaja, ampak da je vse v lepem soglasju s katoliškim značajem šole.

5. Gledé nadzorstva katoliških ljudskih šol in učiteljskih pripravnic treba je katoliški cerkvi dati priliko, da njih verski značaj vsestransko in zdatno varuje in pospešuje po svojih zakonito nastavljenih organih.

Konečno naznanjajo podpisani, ne da bi se spuščali v politična razpravljanja, da so pripravljene zastran svojih zahtev z merodajnimi krogi na dalje se razgovarjati.

Na Dunaji, 12. marca 1890.

Franc kardinal Schönborn,
knez in nadškof prški.

Janez Zwerger, Jakob,
knez in škof sekavski. knez in škof ljubljanski.

Vsi katoličani v Avstriji moramo iz srca hvaležni biti svojim škofom, da so soglasno vsi v od-

ločilnem trenutku tako odločno besedo spregovorili za versko šolo; upajmo vsi, delajmo in molimo vsi za to, da se ta važni namen tem preje doseže. Kakor pa brezverci z vso strastjo vpijejo in delajo po časopisih in shodih zoper to izjavo škofov, tako je dolžnost vernih katolikov, da prav iz tega vzroka svojim škofom naznanjajo svojo iskreno hvaležnost. To so storili med drugimi tudi preč. gosp. kanoniki v Ljubljani, ki so se v znamenje zahvale poklonili prevz. gosp. knezoškofu Jakobu, ki si je s svojim delovanjem v šolskem odboru pridobil veliko zaslug.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Bolniška blagajna mojstrov je imela preteklo nedeljo svoj prvi letni občni zbor. Društvo je imelo letnih dohodkov 794 gld. 15 kr.: stroškov 116 gld. za bolniške podpore. Načelnik društva gospod M. Kunc je prav primerno izražal željo, naj bi se vsi obrtniki zavedali svojih stanovskih dolžnosti ter pristopali k blagajni, kajti razmere obrtnikom niso ugodne in marsikdo, ki se sedaj ne misli, potreboval bo morebiti v bolezni društvene podpore. Pri nadomestni volitvi izvolili so se v odbor gg.: Bonač, Bukovnik, Dimitz, Dostal, Pust, Blaž; namestniki gg.: Luzner, Bögl, Kastelic; nadzorniki gg.: Rumpel, Krimmer, Reich. — Obrtnijskim mojstrom potrebnemu in važnemu društvu želimo najboljših uspehov.

•Domači šivinozdravnik• se bo imenovala šesta knjiga, katero bo letos izdala družba sv. Mohora. Spisal jo je priljubljeni in skušeni zdravnik gosp. Fr. Dular v Beljaku. Družba bo s tem vstregla mnogim udom — živinorejcem, ki bodo imeli v domači hiši za prvo silo zdravnika, ako jim oboli kaka žival. Knjiga bo imela tudi mnogo podob, ki bodo spis pojasnovala in domačo lekarno, v kateri bodo navedena za prvo in hitro pomoč najbolj potrebna zdravila.

Kako konja odvaditi, da ne molí jezika iz gobca? V ta namen se priporoča, živali pri delu dati brzdo, ki ima v sredi pritrjeno veržico, dolgo tri do štiri palce. Konj žveče in grize brzdo ter je tako prisiljen, svojo staro navado opustiti in čez nekaj tednov se toliko odvadi, da tudi brez one brzde ne molí več jezika iz gobca.

Proti boleznim v gobcu in na parkljih priporoča se to-le zdravilo, ki se je neki vselej obneslo. Kuhaj v petindvajsetih litrih vode štiri litre ječmena in eno dobro pest robidinih listov. Ko se voda ohladi, prideni 500 gramov medu in pol litra dobrega jesiha. V to tekočino se pomoči kaka

cunja ali krtača in se z njo večkrat čez dan izriba gobec živali. Za parklje pa se rabi to-le: kuhane zajfnice en liter, špirta pol litra, karbolne kisline 100 gramov. S to zmesjo se s kakim čopičem (penzeljnom) ali kako krtačo parklji večkrat izmijejo. Dobro je tudi, če se potem zgoraj in spodaj namužejo z premogovo smolo. Če se ravna natančno po tem predpisu, se bolezen v malo tednih ozdravi.

Posneto mleko daje naj se teletom le sladko, prašičem pa skisano. Le na pol skisano mleko je škodljivo teletom in prašičem, ker zavira prebavljanje.

Ribo hitro oluskitiš, če tako-le ravnaš: Umori najprej ribo s tem, da jo suneš z nožem za pokrovec ribjega ušesa tako, da ločiš hrbtni mozeg od možgan. Potem jo obriši s cunjo ter odstrani tako ves zlem. Nato jo vtakni le nekaj trenutkov v vročo, skoraj vrelo vodo od 50 do 60 stopinj R. Tako ribo potem ostržeš v nekaterih minutah.

Če ti teče kri iz nosa, marsikaj priporočajo. Pred vsem si zrahljaj in odpni obleko, ki ti stiska vrat; srebaj v nosnico, iz katere ti teče kri, jesih in vodo, ledeno vodo, ali pa deni majhne koščke ledu v nosnico; mrzle ovitke na čelo in nos; potegni v nos fino razdrobljenega galuna; zamaši si nosnico s pivnim papirjem, bato ali cufanjem.

Storževa kupčija pri nas do sedaj nenačadna, vdomaćila se je letošnjo zimo tudi pri nas in marsikakemu revežu, kakor za maslo prinesla nekaj krvavo potrebnih grošev. Posebno marno so reveži, otroci hiteli za smrekovimi storži v Mavški okolici, kjer je pošiljal na Dunaj semenskim trgovcem storže Jos. Novak, posestnik na Jami pri Mavčičah. Tudi v smleški, vodiški, senčurski, preski, sorški in družih farah, tudi v ljubljanski okolici so, ko-

likor nam znano, prav pridno prevaževali storzeve krze.

Belo perilo. Posebno dober pripomoček, oprati perilo lepo belo, je očiščen boraks. Vzame se ga za 30 litrov vode ena pest, pri finem perilu, pregrinjalih, spicah (čipkah) se ga vzame lahko še več. Boraks se mora razkuhati v vreli vodi in se potem pomeša z vodo za pranje. Perila ne razjeda čisto nič, omeči najtrjo vodo in prihrani veliko zajfe (mila).

Na živinjski semenj v Ljubljani dné 8. t. m. so prignali mnogo živine, okrog 1670 glav, največ volov in konj, rejeni voli so se lahko prodajali, za konje pa ni bilo posebne kupčije.

Nekaj na boljem bodo ljudje pri vknjiževanju v zemljiščno knjigo (gruntne bukve), ker jim

pri malih zneskih do 100 gld. ne bo treba pri notarju iskati postavnega potrdila (legaliziranja). ampak zadostuje, da bodeta namesto notarja dva verodostojna moža kot priči. Tako so določili nedavno v gosposki zbornici; ker bo pa ta postava veljala le za tiste dežele, kjer bodo to sklenili deželni poslanci, zato upamo, da bodo slovenski deželni poslanci to zadevo rešili precej, ko se prvokrat snidejo, ter vzlasti revežu prihranili potov in denarja.

Tržna cena v Mariboru. Pšenica 6 p¹⁸ 40 kr., rž 5 gld. 30 kr., ječmen 5 gld., oves 3 gld. 60 kr., koruza 5 gld., proso 5 gld. 30 kr., hajdina 5 gld., krompir 2 gld. 30 kr., vse po hektolitru; kilo fizele 10 kr., leče 32 kr., graha 22 kr.; liter prosenega pšena 12 kr., jajce 2 kr., sena 100 kilo 2 gld. 20 kr., slame za nasteljo 1 gld.

Razne vesti.

(Shod v Št. Vidu nad Ljubljano.) Katoliško politično društvo, ki je dné 9. marca napravilo v Ljubljani tako sijajno svoj prvi shod, priredi prihodnjo tiho nedeljo dné 23. t. m. svoj drugi shod v Št. Vidu nad Ljubljano ob 4. uri popoldne v društvenem domu rokodelskega društva, ki je prav blizu farne cerkve. Govori na tem shodu bodo posebno zanimali kmetovalce in obrtnike, katerih je ondi veliko, zato upa odbor, da se bo tudi družega shoda vdeležilo prav mnogo udov in prijateljev društva. Ako bo vreme ugodno, pričakovati je tudi ljubljanskih udov v Št. Vid, kamor imajo prijeten in lep sprehod in kamor jih v imenu Št. Vidcev odbor prijazno povabi.

(Lep nauk.) Leta 1888 je bil 2. marca v Jafersonu v Ameriki usmrten zloglasni morilec M. Varner. Vdal se je pijači, kradel denar, da je zanj popival, nazadnje tudi ljudi moril in ropal. Pod vislicami prosi, naj mu dovolijo, da spregovori še par besed. »Ako kdo izmed vas«, pravi obsojenec gledalcem, »nese k ustom kozarec žganja, spomni naj se na M. Varnerja, ki sedaj drži v rokah smrtonosno vrstico, katero mu je spletlo žganjepitje, in pogleda naj, preden pije, na dno kozarca, morda zapazi že ondi kako nitko, s katero ga ovija strast v svoje mreže in v njegovo nesrečo.« Žganje je pijača iz pekla.

(Znamenje hude zime.) V neki hudi zimi se je zgodila ta-le posebnost: Tri dekle, ki so prišle na trgu v mestu skupaj, vedele so si pripovedovati toliko novega, da so jim podplati na čevljih primrzili k tlaku. Smehu je bilo veliko, ko so prišli usmiljeni Samarijani ter jih s kropom rešili

iz hude ječe. — Zraven pa nismo bili, ko se je to zgodilo, zato bi za resničnost ne mogli priseči.

(Napoleon in Mortier.) Napoleon gre neki dan v svojo cesarsko knjižnico, kjer so bile nekatere bukve zelo visoko zložene. Visoko nad seboj zagleda posebno debelo knjigo ter se stegne ponjo, a je ne more doseči, ker je premajhen. General Mortier pristopi in ker je bil visok, doseže knjigo ter jo dá Napoleonu: »Prosim, Sir, jaz sem večji, kakor Vi, Sir, tukaj je.« — Hitro odgovori Napoleon: »Večji sicer niste, a daljši ste!«

(Dosluzili so) lani izdani novi goldinarji; namesto teh so oskrbeli druge in lepše ter bodo jih letos enkrat razposlali med svet, časa za to še v ministerstvu menda niso določili. Tudi nove pisemske znamke ali »marke« bomo dobili letos.

(Kriva prisega.) V Vestfalnu na Nemškem pripovedoval je neki zdravnik svojemu župniku to-le dogodbo: Prišel je k meni delavec ter tožil, da ga boli palec na desni roki. Misleč, da ni nič posebnega, zapišem mu primerno mazilo, in že sem skoraj pozabil, ko zopet pride in v svoje začudenje zagledam ne le na palcu, tudi na kazalcu znamenje gnjilobe; poskusim vse, kar je bilo storiti mogoče, a bolezní ni bilo moč ustaviti. Med tem pa me pokličejo k bolnikn v vas, kjer je bil ta delavec doma. Vprašajo me, kako mu gre in povem jim, da ne morem razumeti tako čudne bolezní. »To nič čudnega ni«, rečejo mi kmetje; »isto roko, ki mu sedaj gnjije, vzdignil je pri sodbi in prisegel po krivem.«

(To pride od zgorej.) Pošten zidarski pomočnik imel je navado, vselej, kadar ga je kaj neprijet-

nega zadelo, reči potrpežljivo: »To pride od zgorej! To je Bog poslal!«. Tako se je naučil od matere. Njegovi tovariši so ga zaradi tega smešili, a on se ni dal motiti. Tako séde neko opoludne pri kosilu poleg zidovja nove hiše, ki so jo zidali; naš znanec je imel klobaso s kruhom za kosilo; ravno hoče prijeti klobaso, ko skoči k njemu pes ter mu pred očmi odnese klobaso. Haha, krohotajo se tovariši, kaj ne, to pride tudi od zgorej? Ta jih pa ne posluša ter skoči urnih korakov za psom, ki je bežal s klobaso v bližnjo hišo. V tem pa se je pri zidarjih dogodila strašna nesreča; stena nove hiše se je nagnila in je silnim hruščem zasula nesrečne zidarje. Edin naš znanec, ki je hitel za psom, ostal je pri življenji; rekel je poln hvaležnosti do Boga: Da, tudi to je prišlo od zgoraj.

(Majhna ura.) V Hallu je neki urar izpostavil uro, ki ni večja, kakor navaden grah, in vendar tako točno kaže, da v osmih dneh tri minute ne zgreši. Stane pa ta igrača blizu štiri tisoč gld.

(Pri brivcu) najde upnik svojega dolžnika, ko mu je brivec ravno namazal brado z milom (zajfo). Upnik: »Ravno prav, da vas tukaj dobim; kedaj mi boste pa plačali posojenih sto gld.?« Dolžnik: »Dragi moj, saj toliko vas prosim, počakajte, da mi brivec odbrije brado.« Upnik: »No, ni take sile; toliko časa rad počakam.« — V tem skoči dolžnik s stola, obriše milo z obraza in se ne dá obriti. »Vi, brivec, ste priča, da me bo upnik čakal toliko časa, dokler se ne obrijem; vrže groš na mizo in hiti neobrit iz brivnice ter hodi z brado okrog, da mu ni treba plačati dolga. — Takih kosmatincev bi vedeli gotovo tudi spošt. bralci »Domoljuba« mnogo z imenom našeti.

(Lepa navada.) Po nekaterih krajih na Švajcarskem vlada lepa navada, da gre družinski oče vselej zadnji spat. Noben odrasel sin si ne upa zvečer čez čas izostati od doma. Preden gre družina počivat, pokropi se vsak z blagoslovljeno vodo, stopi pred očeta ter ga prosi, da bi ga blagoslovil z znamenjem sv. križa. Oče vsakega otroka, tudi odrasle blagoslovi s sv. križem na čelu, ustih in na prsih; otrok na to poda očetu roko in reče: »Oče, lahko noč: Hvaljen bodi Jezus Kristus!« Drugi dan pri voščilu za »dobro jutro« se isto ponavlja, kakor zvečer. Ako očeta ni doma, opravlja mati ta posel. Jutranja in večerna molitev je vsej družini skupna. — Da bi se pač saj nekoliko te lepe navade posnemale tudi po slovenski zemlji!

(Tat v popotnem zaboju.) K posestniku v Navri v okraju Torn prišli so pred nekaj tedni štirje lepo oblečeni gospodje z veliko popotno korbo; rekli so, da so zamudili železnico in prosili so posestnika,

naj jim spravi čez noč zabojo, ker imajo v njem dragocene reči, katerih ne upajo pustiti, da bi čez noč bile zunaj. Toda posestnik jih požene, in oni gredó k župniku, ki jim precej obljubi, da hoče blago dobro shraniti. K sreči pa še isti večer oni posestnik obišče župnika in kmalu prideta v razgovoru na skrivnostni popotni zabojo, posebno zaradi tega se jima je vse zdelo nekako čudno, ker se je domač pes ves čas sukal okoli zaboja in lajal. Pokličeta orožnika (žandarja); ta s svojo sabljo preiskuje po zaboju, kaj bi bilo v njem; ko enkrat malo globeje porine, zasliši se glasen stok in ko so odkrili pokrov, našli so v njem živega človeka, oboženega z bodalom in samokresom. Tatu precej zgrabijo in zvežejo in še tisti večer orožniki poščejo tudi one štiri gospode, ki sami tatovi so, po tem nenavadnem potu hoteli vlomiti v hišo. — Pa naj še kdo reče, da svet ne napreduje!

(Pomota.) Kmet, kateremu je zbolela krava, vidi drugega kmeta iti mimo hiše. Hej, pravi prvi, slišal sem, da je tudi vam nedavno zbolela krava, kaj pa ste ji dali? — Ej kaj, trpentina, odgovori drugi in gre urno dalje. Kmet si misli, da bo tudi za njegovo kravo to dobro in stori po tem nasvetu. — Nekaj dni pozneje se zopet srečata. »Zadnjič ste mi pa slabo svetovali, reče prvi drugemu. Kako to? — Dal sem kravi trpentina, vendar mi je poginila. — Saj je moja tudi«, zavrne ga tovariš.

(Štiritisoč let staro truplo) našli so v Egiptu in ga hranijo sedaj v Londonu. Truplo je kralja faraona Mykerina; ta je živel blizu 22. stoletij pred Kristusom, torej ob času, preden je bil Abraham rojen in vendar sedaj že več ko 4000 let ogledujejo radovedni ljudje to truplo ali mumijo. Tudi stari so kaj znali.

(Drag zajec.) Neki bavarski meščan iz Pasova, ki je blizu naše meje, je najel lov na avstrijski zemlji. Eden izmed lovcev hitel je za zajcem in ga vstrelil na bavarskem svetu. A zasačijo ga stražniki ter kaznujejo. Lovska karta bavarska velja blizu 7 gld., zraven tega 10kratna kazen, znese 70 gld. in ker je bilo 5 lovcev, 5×70 , to je 350 gld. Zajček je moral za ta denar posebno lep in okusen biti. — Najbrže pa je ta novica — lovska.

(Kako drugod gosposka kazni pijance.) Neki anglež se je napolnil v Argentinijo, da bi stopil v službo kot uradnik pri železnici. Prve dneve bil je zelo vesel in je veliko pil, ker mu je od pota ostalo še precej denarja. Pijanega ga dobé policaji in ko se je streznil, obsodila ga je gosposka, da mora v kazen osem dni pometati mestne ulice. Za pet goldinarjev bi njemu nič ne bilo, a ceste pometati, to je šlo nerado; zato jo je precej, ko je dostal

kamen, popihal doma, češ: »Nikoli več me ne boče videti.« Jekali se menda niso za njim.

(Najhujši sovražnik) »Snoč je vaš najhujši sovražnik«, reče lupnik kmeča Juriju; ta pa ne bode len: »V sv. posmi pa stoj, da moramo ljubiti sovražnike!« »Prav si povedal Jurij, ljubiti ga moramo, a podreti ga vendar ne smemo.«

Prihodnja številka „DOMOLUBA“ izide dne 3. aprila.

Vodnjakovo izmenovalstvo

v Ljubljani, kolodvorske ulice.

častni kuhovčini in slavnemu občinstvu ujudno raznjanja, da je poskrbelo za novo s čimur spominke svoje najvedje zaloga vrakovestnih zadgrbnih spomenikov ter se priporoča stin za nočno naročbo. Predstavitelj čimur predstavnikom se najljubše priporoča za naročbo imetnih svetovnih del, kakor altarjev, obhajilnih niz del, sploh vsega v to stroko spadajočega dela po najnižji ceni. 15-1

Dar za cerkev prest. Svca Jazusovaga.

Katoliška cerkev v slavnem glavnem mestu Vinar čestno in čisto pobožno cerkev, ampak le molitveno zbiranje. Nemožnost je bilo, da bi v tej cerkvi pristoja, čimur krevle pobožnih pri vedeljski službi Bogu. Če tudi brez pripomočkov postavili smo spominke vseh in kmetov cerkvi Svca Jazusovaga. Slava in čast je, da, velike darove, ki smo prišli na svet in se je v glavnem čimur pobožni gost prikazala voda. To je sveto darovanje in je velika troška za 25.000 mar. Veliki darovi so: Svca Jazusovaga postavili v polno cerkev del cerkve. Zato pa so postali vsi pripomočki. Moči naše cerkve so bile strojno napete. Reveni in premožni se udeležujejo v pobožni gorenosti pri darovanju darov. Čelo čimur darov svoj dar, strok svoj prihranjeni čimur. Vse nam in močno storiti, kako nam je veliki darovi darje? Vsi drugi čimur so nam darje. Zato se čimur le čimur za Vas, kmetovski darje, s pravo in čimur darov za naše cerkev. Na posameznem drugo zaloga, ljudi prijatelji, kakor tisto, kmetu je velika in Vaso kmetovski darovnost. Dajte torej, dar Van tati velika ljubost: „Moderni, kakor je čimur v svojem smu, ne s čimur ali pa ali, kakaj veselja darovale ljudi Bog.“ Il. Kar. A. L. On, ki sejava del vane in daje čimur v svet. Van bo pomagal darove Vaso darovnost. Pomagajte nam, ljudi kristjani, v gradnji naše cerkve. Kako slavno čimur, svoj dar prinesli v cer. Bogu. Kako veličina darost, s čimur darost dolnika Bogu. Bog je svet pobožni, ki tudi pobožni darost darost daje in pravo darost. Katoliški pomagajte nam darost darost. Bolje je malo darost, kakor ničesar. V veliki malih darov bo postavljeni naše cerkve. Vse dar po postavi darost ali v pobožni darost nam je prijeten. Bog blagoslovi!

K. Jungst, lupnik.

Weimar, Thüringen.

(5-4)

J. & S. KESSLER v BRNU,

7 Ferdinandove ulice 7.

Največje, najcenejše zaloga pomladanskega in letnega blaga.

Poletensko grebenasto sukno,

ki se ti pravi in je jako elegantno in mirno za gospode, (največji del, 20 cm. široki) ta

celo obleko

8-5 metra le 3 gld.

Kjer le jedenski kupi, preproča se, kako svetlo se ti pravi in kako mirno je.

Brnska sukna

se razpoložajo po čudovito nizki ceni in ceni

po gl. 3-75 4-10 m. za celo obleko.

po gl. 5-50 3-10 m. za celjsko obleko.

po gl. 8-50 4-10 m. za čimur obleko.

po gl. 5- 3-10 m. za svetlo, frano, pique-gilet za gl. 8-50.

frano, pique-gilet za gl. 8-50.

operta za gl. 2-50

frano, perzianske in deske za salonske obleke po 3-25 m. od gl. 10- naprej.

Modno blago za gospo.

Karirano in črasto blago 40 cm. širok, za pobožne svinke in otroška oblačila, 10 m. gl. 2-50.

Japon in trikotno blago: svetlo modno blago 10 m. prva vrsta gl. 2-50, druga vrsta gl. 2-50.

Kipi se v priliki: črsto blago, petasto in krasno barve, 75 cm. široko 10 m. gl. 3-50.

Brnska in lacquar-blago, 40 cm. široko, za 3 modnih barv, 10 m. gl. 2-50.

Dars, najnovije karirano modno blago, čista vrsta, 90 m. prv. gld. 3-50, drugi gld. 3-50.

Nary, 90 cm. širok, svetlo črasto modno blago v najnovijih barvah 10 m. gl. 4-50.

Kasimir, dvojna argava, črsto in barvano, 10 m. 4 gl.

Vinomi atlas, dvojna argava, svetlo blago, črsto in frangirane modne barve 90 m. gl. 8-50.

Modratiskani krasi 10 m. gl. 2-50 in gl. 3-25.

Elegantno in bogato smišljeni izrazi se postajajo gospodim krojačem brezplačno.

Čimur s parilo za gospode in gospo v najhujših izrazi sukna in raznega blaga brezplačno in frano. Prilija se s postojnim povzemanjem. (19-1)

Ivan Kregar,

izdelovalec cerkvenega orodja in posode
Rimska cesta št. II. Ljubljana.

namena predst. kuhovčini in sl. občinstvu, da je sveto

pasarsko delalnico

ter se priporoča v izdelovanje najraznovrstnejšega cerkvenega orodja, kakor:

monstrance, oltarjev, kalihov, tabernakuljev, svečnikov, lencevcev (lastrov) del, katero skupno izvrsti po najnoviji sniki, po poslastih vzorih ali lastnem izumu poklene, čisto, arpežno in po najnižji ceni.

Sprejemlje tudi stare orodje v popravilo in predelovanje, posreduje in prodaja v ognji. (21)

Izstružani čimur so zastoni in frano za razpolago.

Loterijske srečke.

Tret	8. marca:	75,	73,	43,	34,	28.
Linc	8. marca:	47,	63,	77,	5,	73.
Gradec	15. marca:	2,	6,	15,	62,	52.
Dunaj	15. marca:	71,	2,	43,	21,	1.
Brno	19. marca:	79,	13,	53,	85,	69.
Praga	12. marca:	23,	55,	34,	11,	77.

Prečastiti duhovščini

se priporočam najtopleje podpisani za napravo novih in za prenovljenje starih

altarijev, tabernakelijev, križevih potov

in drugih cerkvenih reči, kar spada v podobarsko in zlatarsko stroko.

Za obilno naročbo se priporočam z dobrimi spričevali od preč. gg. župnikov

Ignacij Pintar,

podobar in zlatar,

pošta Semič (Dolenjsko).

Stiskalnice za zeleno pičo in žir

Bluntov patent, za ohranjanje raznih pič,

sladkih in zelenih, detelje, turšice, repnih peres itd. so odlična iznajdba nove dobe, tekom enega leta smo

dokazana
s prakso, ter veliko koristijo kmetijstvu;

dokazano
je s tem, koliko strojev smo dosedaj prodali, kakor tudi z mnogoštevilnimi sijajnimi spričevali oblastnih in kmetijskih prvakov.

700

komadov prodali samo v Nemčiji in Avstro-Ogerski, kar dokazuje njihovo korist in važnost.

repna peresa

kajti zadnjeletni poskusi so pokazali, da so repna peresa

izvrstna

zimska krma.

Navodila rabe, ki jamčijo gotov uspeh, kakor tudi prospekte, ocene in spričevala gratis in franko.

PH. MAYFARTH & Comp., tovarne kmetijskih strojev,

Dunaj, II., Taborstrasse 76. (10-1)

Frankobrod ob M. in Beroltn N.

edini opravičeni izdelovatelj stiskalnic s samostojno in nepretrgano delujočim navornim pritiskom, patent Blunt.

„Zam gold.
Reichsapfel“

J. PSERHOFER-j

lekarna
na Dunaji,

I., Singerstrasse šte. 15.

Kri čistilne kroglice, poprej **univerzalne kroglice** imenovane, zaslužijo po vsej pravici poslednje ime, ker je v resnici premnogo boleznij, pri katerih te kroglice izvrstno pomagajo. Že mnogo desetletij razširjene so te kroglice splošno, mnogi z travni jih zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Škatljica s 15 taciimi kroglicami stane 21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljavi po povzetju 1 gld. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, stane s poštnine prosto pošiljavo: zavoje kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoja 3 gld. 35 kr., 4 zavoja 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj nego jeden zavoje se ne odpošlje.) — Prosi se, da se zahtevajo izrecno

Pserhoferjeve kričistilne kroglice

in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovnem navodilu za rabo ime **J. Pserhofer** in sicer v rdeči barvi.

Balzam za ozebljine J. Pserhoferjev. Lonček 40 kr. S frankovano pošiljavo 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. Steklenica 50 kr.

Američansko mazilo za protin 1 gld. 20 kr.

Prašek proti potenju nog Škatljica 50 kr., s frankovano pošiljavo 75 kr.

Balzam za gušo flakon 40 kr., s frankovano pošiljavo 65 kr.

Zdravilna esenca (Praške kapljice) proti sprijenemu želodecu, slabemu prebavljenju itd., steklenica 22 kr.

Angleški čudezni balzam steklenica 50 kr., mala steklenica 12 kr.

Fijakarski prašek proti kašlju itd., škatljica 35 kr., s frankovano pošiljavo 60 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhoferja, najboljša sredstvo za pospeševanje rasti las, škatljica 2 gld.

Univerzalni obliž prof. **Steudela,** domače sredstvo proti ranam, oteklina, lonček 50 kr., s frankovano pošiljavo 75 kr.

Universalna čistilna sol **A. W. Bullrich-a.** Izvrstno domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljenja, škatljica 1 gld.

Razven tu omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se predmeti, ki bi slučajno ne bili v zalogi, preakrbé na zahtevanje točno in cenó. — Pošiljatve po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najbolj po poštnej nakaznici), je poštnina dosta nižja, nego pri pošiljatkam s povzetjem. (12-3)

Deželna lekarna

Ludovika

v LJUBLJANI,

priporoča prečast. gospodom du-
poskušena in po najboljših pred-pri „Mariji Pomagaj“
Grečelna

Mestni trg št. 11,

hovnikom in p. n. občinstvu svoja
pisih pripravljena zdravila, kot:Angleški čudoviti balzam, 1 stekl. 10 kr., due.
1 gold., 5 due. 4 gold.Aromatični tobačni prašek, glavo krepčajoče
sredstvo, 1 stekl. 20 kr., due. 2 gold.Bastlerjeve kapljice zoper kolero, občno znano
braniło proti kolero, kolerinu in koliki. Stekl. 35 kr.Cvet zoper gušo in napeti vrat. Stekl. 20 kr.,
due. 2 gold.Cvet zoper luskin, najboljšo sredstvo za odstra-
njenje sitnih luskin na glavi, ki so tolikrat vzrok plešam.
Cena z navodilom rabe 80 kr.Cvet zoper protin in revmatizem za odpravo
vsakovrstnih bolečin, bodisi akutnih ali kroničnih. Cena
steklenici 50 kr., due. 5 gold.Dorševo ribje olje najboljšo bažo, katero jedino
zapisujejo zdravniki proti kašlju, škrofeljnom itd. Mala
stekl. 50 kr., velika 90 kr.

Elizabetna ustna voda, Stekl. 50 kr.

Francova zdravilna esenca, proti boleznim v že-
lodeci in na jetrih, mrzlici itd. Stekl. 10 kr., due. 1 gold.,
5 due. 4 gold.Francosko žganje s soljo ali brez soli v steklenicah
po 20, 50 kr. in 1 gold.Grenko, tudi želedece krepčajoče vino, iz naj-
zdravilnejših gorenjskih rastlin. Steklenica, ki drži pol
litra, z navodilom rabe 80 kr.Horstova voda za oči proti unetim očem, njih
kataralnim afekcijam. Cena stekl. 50 kr., due. 3 gl.Kapljice za bledico, dobro sredstvo proti pomanj-
kanju krvi. Stekl. 40 kr.

Kapljice za krč, neprekosljive, 36 kr., due. 3 gl.

Kapljice zoper mrzlico. Stekl. 30 kr., due. 3 gold.

Kineška pomada pospešuje rast las. Lonček 50 kr.

Kri čistilne kroglice proti vsem boznm, ki od
želodeca prihajajo. Cena škatlici 21 kr., zavitek s 6 škatl. in
navodlom rabe 1 gl. 5 kr., 6 zavitev 5 gl. 25 kr.Kri čistilni čaj Köllnerjev. Majhen zavitek 75 kr.,
velik 1 gold. 30 kr. z navodlom rabe vred.Kroglice za bledico dr. Blauda (pocukrane)
proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanja). Škat-
lica velja 60 kr.Kroglice za trakuļje, gotovo sredstvo proti tra-
kuļji. Cena z navodlom 2 gold.Malaga-vino najboljšo vrsto za prebolele. Stekl.
1. litra 60 kr., 1/2 litra 1 gl. 20 kr., liter 2 gl. 20 kr.Marijino-celjske kapljice, slavno znano in zelo
pričubljeno zdravilo proti boleznim želodeca. Steklenica
20 kr., due. 2 gold., 5 due. 7 gold. 50 kr.

Maža za gušo, lonček 35 kr.

Maža za kile, za vsakovrstne tudi zastarane 1 gl.

Obliž zoper kurja očesa, Luzerjev 60 kr., ravno
tak od mene le 40 kr.Pagilano-sirup, pravi iz Florencije, varuj se nič-
vrednih ponaredeb, cena 1 gold.**Homeopatična lekarna.**Deželna lekarna pri „Mariji Pomagaj“ je, kakor znano, najprva in najstarejša homeopatična lekarna na
Kranjskem. Napravljajo se te zdravila iz posebne dobrote in čistote ter najtočnejše. Isto tako se dobé vsa zdravila
po receptih napravljena, vedno sveža in najboljše vrste. Po pošti se vsak dan dvakrat razpošilja.

Cenik pošljem, ako se naroči, gratis in franko, v katerem je še veliko več in bolj natančno popisanih zdravil.

Prosím vřudno, me p. n. občinstvu priporočati.

Z velespoštovanjem

Prašek za ščurke. Škatljica 30 kr.
Rudeči dunajski sok zoper kašelj. Stekl. 40 kr.
Ruska maža za ozeblino, jako dobro sredstvo.

Lonček 40 kr.

Salielino kislá ustna voda. Stekl. 50 kr.

Salielino kislá zobni prašek. Škatljica 30 kr.

Sirup iz planinskih zelišč proti kašlju, hripa-
vosti, pljučnim boleznim itd. napravljen iz pravih pla-
ninskih zelišč. Stekl. 50 kr., due. 5 gl.

Strup za podgane, najmočnejše sredstvo. 20 kr.

Strup za stenlee. Steklenica 40 kr.

Tinktura za rast las. Steklenica 60 kr.

Tinktura za kurja očesa, bradavice in trdo kožo.

Stekl. 40 kr., 1/2 due. 2 gold.

Univerzalni jedilni prašek, izvrstno sredstvo
proti zlatej žili, slabemu želodecu, zgagi, pomanjkanju
slasti do jedij in zabasanju sploh jako pričubljen. Škat-
ljica z navodlom rabe 50 kr.Univerzalni zdravilni obliž (flajster) zoper vsako-
vrstne rane, vnetje otekline itd. Škatljica 30 kr.Ustna voda dr. Dufova iz ameriških rastlin, ohr-
njuje zobe in ozdravi vsakovrstne zobne bolezni. 60 kr.Voda za čiščenje obraza, pege, ogrce, grinte in
druge nečistosti kože. Stekl. 80 kr.

Zobne kapljice. Stekl. 10 kr., due. 90 kr.

Zobni prašek po dr. Heiderju z dodatkom sali-
cilno-kislega natrona je jako pričubljen. Škatljica 30 kr.Železnato kineško vino pokrepi želodec. Cena
butelji 1 gold. 20 kr.Železnato salo iz kitovih jeter najboljšo vrsto, za
krepčanje slabih otrok, katerim manjka krvi. Stekl. 60 kr.Želodčne kapljice Marije Pomagaj. Napravljene
so iz zelišč gorenjskih, slasti okrog Brezij pri Mariji
Pomagaj nabranih, katere imajo lastnost vsakovrstne želo-
dečne bolezni ozdraviti. Stekl. 30 kr., due. 3 gold.Medicinalna mila, lepo dišeče pomade, lasna
olja, parfumi, itd. vedno v zalogi.**Živinska zdravila.**Homeopatične kapljice za prašice zoper vse pra-
šičje bolezni. Stekl. 30 kr.Prašek za prašice po poskušnjah potrjen proti pere-
čemu ognju, vraničnemu in pljučnemu prisadu, pomanj-
kanju slasti do jedij, driski, kataru, itd. Zavitek 30 kr.Konjski cvet za utiranje udov, trzanje, otekline,
spahnenje šipe na kolenu. Stekl. 1 gl. 2 gl. 2 gold.Poskušeni konjski prašek. Zoper vsakovrstne
konjske bolezni. Ako se konju vedno po malo daje tega
praška, obvaruje se ga čestokrat nalezljivim boleznim.
Zavitek 50 kr.Poskušeni mlečni in goveji prašek. Ta prašek
je skušeno čistilo krvi ter izganja vse bolezenske snovi
iz života. Zavitek 50 kr.

Pasje kroglice proti pasjim boleznim. Škat. 50 kr.

Lud. Grečel, lekar.